

Helsingin hallinto-oikeus
Radanrakentajantie 5
00520 Helsinki

HELSINGIN HALLINTO-OIKEUDELLE

Asia

Helsingin hallinto-oikeuden lausuntopyyntö 30.3.2021 diaarinumero 21320/03.04.04.04.16/2021,
Väyläviraston valitus kaupunginvaltuuston päätöksestä 25.1.2021 § 14

Päätös, josta valitetaan

Vantaan kaupunginvaltuuston 25.1.2021 § 14 tekemä päätös Yleiskaava 2020 (YK0048) hyväksymisestä

Muutoksenhakija

Seutulan kyläyhdistys ry

Lausunnon antaja

Vantaan kaupunginhallitus

Valituksen sisältö ja perusteet

Muutoksenhakija vaatii, että Helsingin hallinto-oikeus kumoaa Vantaan valtuuston päätöksen hyväksyä yleiskaava 2020 Seutulan ja Kiilan osalta. Lisäksi muutoksenhakija vaatii valituksenalaisille alueille kieltoa aloittaa minkäänlaisia toimenpiteitä tai rakennustoita muutoksenhaun käsittelyn ajaksi.

Muutoksenhakija perustelee vaatimuksiaan seuraavin perustein:

1. Kumottaviksi esitetyt aluevaraukset ja -merkinnät sisältävät yleiskaavan sisältövaatimusten (MRL 39 §) vastaisia ratkaisuja. Kaavassa suunnitellun teollisen ym. toiminnan yhteisvaikutukset on jätetty kokonaan arvioimatta sekä luontoselvitykset tekemättä. Kiilan kaavaratkaisuissa on vakavia puutteita mahdollisten merkittävien luontoarvojen selvittämisen sekä niihin liittyvien vaikutusarviointien osalta, mikä on syytä nähdä myös maankäyttö- ja rakennuslain 9 §:n vastaisena.
2. Yleiskaavassa esitetyt aluevaraukset ovat voimassa olevan maakuntakaavan vastaisia heikentäessään selvästi maakunnallisesti merkittäviä viheryhteyksiä. Kaava vaarantaisi vakavalla tavalla Seutulan ja Kiilan alueen virkistyskäyttöä sekä heikentäisi alueen keskeisiä luonto- ja maisema-arvoja. Samoin kaava lisäisi maisemaa radikaalisti muuttavaa toimintaa merkittävän kulttuuriympäristön päälle.
3. Yleiskaava on myös luonnonsuojelulain 42 §:n ja 47 §:n vastainen ohjatesaan rakentamista ja saastuttavaa teollista toimintaa kulttuurimaiseman keskelle ja luonnonsuojelulaissa rauhoitetun lahokaviosammalen esiintymisalueen välittömään läheisyyteen. Kaava vaarantaisi suojeltuja luontotyyppisiä sekä direktiivilajien lisääntymis- ja levähdysalueita sekä vaarantaisi, jopa katkaisisi tärkeitä ekologisia yhteyksiä. Kaavan toteutuminen tarkoittaisi myös kohtuutonta rasisusta alueen asukkaille (ml. terveysvaikutuksia).

4. Maantien 152 jatkeen varaukseen ei liity tiesuunnitelmaa, jonka osana olisi määritelty riittävän tarkasti eräät tien toteuttamisen luontovaikutusten kannalta keskeiset, välttämättöminä pidettävät järjestelyt. Tielinjauksen kohdalle osuu mm. viitasammakon esiintymisalue Kiilassa. Tie myös katkaisisi tärkeän ekologisen yhteyden, jota mm. liito-orava käyttää.
5. Kaavaratkaisut on syytä arvioida osaltaan myös valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden vastaiseksi.

Lausunto

Kaupunginhallitus yhtyy kaupunginvaltuuston päätöksen 25.1.2021 § 14 lopputulokseen.

Kaupunginvaltuuston päätös ei ole syntynyt maankäyttö- ja rakennuslain yleiskaavaa koskevien säännösten, luonnonsuojelulain tai valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden vastaisesti. Yleiskaava perustuu lain edellyttämiin riittäviin tutkimuksiin ja selvityksiin, ja päätös on muiltakin osin lain mukainen. Kaupunginhallitus pyytää jäljempänä esitettävin perustein, että valitus hylätään.

Kaupunginhallitus on toimivaltainen antamaan lausunnon valituksen johdosta. Vantaan kaupungin hallintosäännön 9 luvun 1 §:n 5 kohdan mukaan kaupunginhallitus päättää lausunnon antamisesta kaupunginvaltuuston päätöksestä tehtyyn valitukseen, jos kaupunginhallitus yhtyy valtuuston päätökseen. Koska kaupunginhallitus yhtyy valtuuston päätökseen, on sen tehtävänä antaa nyt pyydetty lausunto.

Perustelut

Toimenpide- ja töidenaloittamiskieltoa koskevan vaatimuksen osalta kaupunginhallitus toteaa, että kunnanhallitus voi MRL 201 §:n 1 momentin nojalla määrätä yleiskaavan tulemaan voimaan ennen kuin se on saanut lainvoiman kaava-alueen siltä osalta, johon valitusten tai oikaisukehotuksen ei voida katsoa kohdistuvan. Kun muutoksenhakijan valituksen ohella yleiskaavan hyväksymispäätöksestä on tehty myös muita valituksia, joista osa kohdistuu päätökseen kokonaisuudessaan, ei yleiskaavan voimaantulolle ennen kaupunginvaltuuston päätöksen lainvoimaistumista ole kaupunginhallituksen näkemyksen mukaan edellytyksiä, eikä kaupunginhallitus siten katso erillisen toimenpide- tai töidenaloittamiskiellon määrittämiselle olevan perustetta.

Muilta osin tärkeimmät perusteet valituksen hylkäämiselle ovat:

1. Yleiskaavan selvitykset ja vaikutusten arvioinnit ovat riittäviä ja yleiskaava täyttää MRL 39 §:n yleiskaavan sisältövaatimukset
2. Yleiskaava ei ole luonnonsuojelulain 42 §:n ja 47 §:n vastainen ja turvaa ekologista verkostoa
3. Maantien 152 jatkeen linjaus on maakuntakaavan mukainen ja tien aluevaraus perustuu yleiskaavan laadinnan aikana tehtyyn aluevaraussuunnitelmaan sekä ympäristövaikutusten arviointiin.
4. Yleiskaava 2020 on maakuntakaavan ja valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden mukainen.

1 Yleiskaavan selvitykset ja vaikutusten arvioinnit ovat riittäviä ja yleiskaava täyttää MRL 39 §:n yleiskaavan sisältövaatimukset

Muutoksenhakijan mukaan kumottaviksi esitetyt aluevaraukset ja -merkinnät sisältävät yleiskaavan sisältövaatimusten vastaisia ratkaisuja. Edelleen muutoksenhakijan mukaan yleiskaavan vaikutuksia ei ole selvitetty eikä siihen liittyviä arviointeja ole tehty lain edellyttämällä tavalla.

Maankäyttö- ja rakennuslain 9 §:n mukaan kaavan tulee perustua kaavan merkittävät vaikutukset arvioivaan suunnitteluun ja sen edellyttämiin tutkimuksiin ja selvityksiin. Kaavan vaikutuksia selvitettyä otetaan huomioon kaavan tehtävä ja tarkoitus. Yleiskaavan sisältövaatimuksista säädetään MRL 39 §:ssä.

Kattava luettelo kaavan luontotietoaineistoista löytyy yleiskaavaselostuksen lähdeluettelosta (s. 199). Yleiskaavaehdotuksen luontovaikutukset arvioitiin erillisessä raportissa liitteineen ja lisäksi laadittiin arvio yleiskaavaehdotuksen vaikutuksista Natura2000 –alueisiin.

Kaupunginhallitus toteaa, että yleiskaavaa varten on riittävällä tasolla selvitetty kaavan merkittävät vaikutukset luonnon arvoihin. Kaupunginhallitus toteaa lisäksi, että yleiskaavaa laadittaessa on otettu lain edellyttämällä tavalla huomioon rakennetun ympäristön, maiseman ja luonnonarvojen vaaliminen, virkistykseen soveltuvien alueiden riittävyys sekä muut yleiskaavan sisältöä koskevat vaatimukset.

Muutoksenhakija esittää, että Kiilan-Seutulan alueella yksi merkittävä luonto-ongelma on ekologisen yhteyden heikentäminen Tuusulanjoen/Vähäjoen (Lillå) laaksossa. Muutoksenhakijan mukaan alueella oleva ("kiertotalous") teollisuus, moottorirata ja enduorata sekä louhinta aiheuttavat nykyiselläänkin kohtuutonta melu- ja pölyhaittoja yhteydelle ja jokilaakson luontoarvoille.

Kaupunginhallitus toteaa, että yleiskaava 2020 ei heikennä ekologista yhteyttä Vähäjoen laaksossa, vaan päinvastoin vahvistaa sitä verrattuna voimassa olevaan yleiskaavaan. Kiilassa Vähäjoen varrelle on esitetty uusi maakunnallista ekologista verkostoa turvaava luonnonsuojelualue, joka on merkittävä lahoaviosammalen esiintymisalue. Alue on voimassa olevassa yleiskaavassa varattu ympäristövaikutuksiltaan merkittävän teollisuustoiminnan alueeksi (TT). Lisäksi Vähäjoen varrelle merkitty ekologinen runkoyhteys turvaa eliölajien luontaista liikkumista joen varrella väljästi rakennetulla kyläalueella.

Muutoksenhakija esittää, että luontoarvojen selvitykset ovat puutteelliset. Muutoksenhakijan mukaan luontovaikutukset käsittävät haittoja direktiivilajeille, kuten vuollejokisimpukka, kirjojokikorento, saukko, ja taimen. Alueella on liito-oravia. Seutulan ympäristössä on myös viitasammakkoja.

Kaupunginhallitus toteaa, että Kiilan-Seutulan alueella on selvitetty liito-oravan esiintymistä Luoteis-Vantaan liito-oravaselvityksessä (Vantaan kaupunki 2018) ja määritetty lajin elinympäristöjä, yhteyksiä sekä lajille soveltuvia elinympäristöjä. Samoin on selvitetty viitasammakon (Saarikivi 2018), lahoaviosammalen (Manninen, O. & Nieminen, M. 2020) ja saukon (Pimenoff 2016) esiintymistä koko kaupungin alueella. Vantaan ympäristökeskus on myös määritellyt kasvillisuudeltaan arvokkaita alueita sekä useita pienialaisia uhanalaisia luontotyyppisiä, kuten soita (Honkanen 2015), lehtoja ja puronvarsielinympäristöjä Seutulan ja Kiilan alueelta Vantaan luontokarttaan (kartta.vantaa.fi). Myös Maantie 152:n ympäristövaikutusten arvioinnin yhteydessä tarkistettiin tielinjauksen alueelta luontoarvoja, ja tiedot sisältyvät hankkeen YVA-selostukseen. Edellä mainittujen selvitysten lisäksi luontotietoa on linnustosta: maakunnallisesti arvokkaat lintualueet (Ellermaa, M. 2011) ja petolinnuista (Solonen 2015) sekä virtavesistä (Janatuinen 2011).

Muutoksenhakijan mukaan alueen teollisten toimintojen aiheuttama melu on lupanormien rajoilla, ja siihen liittyvät selvitykset on puutteellisesti tehty eikä teollisten toimintojen yhteisvaikutuksia ole arvioitu. Valituksessa tuodaan esiin, ettei lentomelua voi käyttää perusteena alueen ympäristön ja asutuksen kannalta kohtuuttoman rasituksen aiheuttamiseen.

Yleiskaava osoittaa alueen pääkäyttötarkoituksen. Seutulan ja Kiilan alueille on osoitettu tuotanto- ja varastotoiminnan alueita (TY), tilaa vaativan tuotanto- ja varastotoiminnan alueita (TT), yhdyskuntateknisen huollon alueita (ET) sekä moottorirata-alue (EM), joiden melu- ja ilmanlaatuvaikutuksia on arvioitu (Vantaan kaupunki 2020). Osalle näistä alueista sijoittuu nykyisiä toimintoja, joista aiheutuu mm. melua. Muutoksenhakija viittaa näiden laitosten ympäristölupamääräyksiin. Laitoksilla on voimassa olevat ympäristöluvat, joissa määritellään toiminnalle asetetut rajoitteet ja keinot vaikutusten vähentämiseksi. Vantaalla kovimman lentomelun alueille (Lden yli 60 dB) pyritään sijoittamaan työpaikkatoimintoja, sillä näillä alueilla ei voida lisätä asumista. Muutoksenhakijan mainitsemista toiminnoista ainoastaan moottorirata-alue sijoittuu Lden yli 60 dB lentomelualueelle. Laitosten toimintaedellytykset ja rajoitteet määritellään ympäristöluvuissa.

MRL 39 §:n 4 momentin mukaan yleiskaava ei saa aiheuttaa maanomistajalle tai muulle oikeuden haltijalle kohtuutonta haittaa. Valituksessa esitetyt kohtuutonta rasitusta koskevat väitteet liittyvät kaupunginhallituksen käsityksen mukaan yhtäältä siihen, millaisia toimintoja uudessa yleiskaavassa on osoitettu Seutulan ja Kiilan alueille, sekä toisaalta siihen, millaista haittaa alueilla nykyisin sijaitsevista toiminnoista muutoksenhakijan näkemyksen mukaan aiheutuu.

Edellä lausuttuun viitaten kaupunginhallitus toteaa, että yleiskaava on yhdyskuntarakennetta ja maankäyttöä ohjaava yleispiirteinen suunnitelma, jonka merkinnöillä osoitetaan alueiden pääkäyttötarkoitus. Alueella jo sijaitsevien teollisten laitosten toimintaedellytykset määritellään laitoksia koskeissa ympäristöluvuissa. Kaupunginhallituksen näkemyksen mukaan muutoksenhakijan esittämät seikat eivät koske tilannetta, jossa tulisi MRL 39 §:n 4 momentin mukaisesti arvioitavaksi, aiheutuuko kaavaratkaisusta kohtuutonta haittaa maanomistajalle tai muulle oikeuden haltijalle. Kaupunginhallitus viittaa lisäksi siihen, mitä edellä on lausuttu yleiskaavan laatimisen yhteydessä tehdyistä selvityksistä ja vaikutusten arvioinnista, ja toteaa, että kaavaratkaisu täyttää kaikilta osin MRL 39 §:n mukaiset, yleiskaavan sisällölle asetetut vaatimukset.

2 Yleiskaava ei ole luonnonsuojelulain 42 § ja 47 § vastainen ja turvaa ekologista verkostoa

Muutoksenhakija esittää, että yleiskaava on luonnonsuojelulain 42 §:n ja 47 §:n vastainen ohjattaessaan rakentamista ja saastuttavaa teollista toimintaa kulttuurimaiseman keskelle ja luonnonsuojelulaissa rauhoitetun lahokaviosammalen esiintymisalueen välittömään läheisyyteen.

Kaupunginhallitus toteaa, että lajien ja niiden esiintymispaikkojen suojelu on otettu yleiskaavassa huomioon siten, kuin maankäyttö- ja rakennuslaki ja luonnonsuojelulaki edellyttävät. Lahokaviosammal Vantaalla: esiintymisselvitys ja suojelusuunnitelma -työssä todetaan, että Vantaan voimassa olevaan yleiskaavaan verrattuna uudessa yleiskaavassa on lahokaviosammaleesiintymien maankäyttömuotoja parannettu lajin toimeentulon kannalta erittäin merkittävästi (Manninen ja Nieminen 2020 s. 32).

Maankäyttöön tehdyt muutokset oletettavasti kompensoivat yleiskaavan rakennettaviksi osoitetuilla alueilla olevien lahojaviosammasesiintymien heikennykset riittävällä tasolla, jotta lajin suojelutaso säilyy suotuisana Vantaalla (Manninen ja Nieminen 2020 s. 37).

Kaupunginhallitus toteaa edelleen, että luonnonsuojelulain 42 §:n ja 47 §:n säännökset eivät koske kulttuurimaisemaa, vaan kasvilajien rauhoittamista ja lajien esiintymispaikkojen suojelua.

Lahokaviosammal, johon muutoksenhakija viittaa, on LSL 42 §:n 1 momentin mukainen rauhoitettu laji ja LSL 47 §:n 1 momentin mukainen erityisesti suojeltava laji. Erityisesti suojeltavan lajin säilymiselle tärkeän esiintymispaikan hävittämis- ja heikentämiskielto tulee LSL 47 §:n 3 momentin mukaisesti voimaan ELY-keskuksen päätöksellä. LSL 48 §:n poikkeussäännöksen mukaan LSL 42 § ei estä alueen käyttämistä maa- ja metsätalouteen tai rakennustoimintaan eikä rakennuksen tai laitteen tarkoituksenmukaista käyttämistä. Poikkeus tulee voimaan lainkohdassa säädetyin edellytyksin ELY-keskuksen päätöksellä. Kaupunginhallitus toteaa, että yleiskaava ei vaaranna rauhoitettujen lajien suojelua. Yleiskaavan aluevarausten mukaisen toiminnan tarkemmat edellytykset ratkaistaan jatkosuunnittelussa sekä erillisten lupamenettelyjen kautta.

Muutoksenhakija esittää, että kaava vaarantaisi ja jopa katkaisisi tärkeitä ekologisia yhteyksiä.

Kaupunginhallitus toteaa, että yleiskaavaan, toisin kuin voimassa oleviin yleiskaavoihin, on määritelty ekologiset runkoyhteydet, jotka yhdistävät luonnonsuojelualueita toisiinsa. Kokonaisuudesta muodostuu luontoalueiden verkosto, joka turvaa elinympäristöjä sekä mahdollistaa lajien leviämisen ja liikkumisen alueelta toiselle. Ekologisen runkoyhteyden määräys ohjaa varaamaan tilaa yhteyksille asemakaavoissa ja ottamaan ne huomioon viheralueiden jatkosuunnittelussa. Yhteydet kulkevat pääosin viheralueilla.

3 Maantien 152 jatkeen linjaus on maakuntakaavan ja aluevaraussuunnitelman mukainen

Muutoksenhakijan mukaan maantien 152 jatkeen aluevaraukseen ei liity tiesuunnitelmaa, jonka osana olisi määritelty riittävän tarkasti eräät tien toteuttamisen luontovaikutusten kannalta keskeiset, välttämättöminä pidettävät järjestelyt. Muutoksenhakija toteaa asiaan liittyen myös seuraavaa: "Tielinjauksen kohdalle osuu mm. viitasammakon esiintymisalue Kiilassa. Tie myös katkaisisi tärkeän ekologisen yhteyden, jota mm. liito-orava käyttää. Linjaus on siirrettävä pohjoisemmaksi niin, ettei sen alle jää miltään osin suojeltuja lajeja tai luontotyypppejä."

Kaupunginhallitus toteaa, että maantien 152 jatkeella on pitkä suunnitteluhistoria, ja yhteys on esiintynyt eri tason suunnitelmissa 1980-luvulta saakka, sekä kaavoituksessa että strategisissa tavoitteissa. Suunnitteluhistoriaa on avattu tarkemmin hankkeen uusimman ympäristövaikutusten arviointiselostuksen luvussa 2 (Maantie 152 välillä Hämeenlinnanväylä–Tuusulanväylä, Ympäristövaikutusten arviointiselostus, s. 16–23). Yleiskaavassa oleva maantien 152 jatkeen linjaus on maakuntakaavan mukainen (Uudenmaan 4. vaihemaakuntakaava) ja aluevaraus perustuu hankkeesta laadittuun aluevaraussuunnitelmaan sekä sen yhteydessä tehtyyn ympäristövaikutusten arviointimenettelyyn (YVA), kuten valituksessakin mainitaan. Aluevaraussuunnitelma on laadittu yleiskaavan laadinnan yhteydessä. Aluevaraussuunnitelmassa on selvitetty maantien sijainti, sen vaikutukset sekä suhde muuhun alueiden käyttöön. Lisäksi hankkeen vaihtoehtoja tutkittiin ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä (YVA) lainsäädännön tarkoittamalla tavalla (laki ympäristövaikutusten arviointimenettelystä 252/2017).

Luontoarvojen osalta maantien 152 ympäristövaikutusten arvioinnissa todettiin, että tielinjauksen alueelta oli saatavilla runsaasti luontotietoa aiemmista aluetta koskevista luontoselvityksistä sekä avoimesta ympäristötiedosta ja uhanalaisten lajien rekisteristä. YVA-menettelyn aikana luontotietoja täydennettiin. ja koko tielinjauksen matkalta tarkistettiin kirjoverkkoperhosen esiintyminen sekä tunnistettiin suunnittelualueen merkittäviä luontotyyppisiä ja uhanalaisille lajeille potentiaalisia merkittäviä elinympäristöjä, joita linjauksia tarkistettaessa on hyvä huomioida. Selvitys toteutettiin luontotyyppi- ja elinympäristökartoituksena, jonka yhteydessä kerättiin lajitietoa sillä tasolla kuin lajeja havaittiin ja samalla saatiin koko alueesta sekä eri linjauksista vertailukelpoinen yleiskuva.

Kiilan kohdalla maantien 152 jatkeen linjaus on Vantaan rajan ja Kesäkyläntien välisellä osuudella sama kuin Vantaan voimassa olevassa yleiskaavassa (Vantaan yleiskaava 2007). Kiilan alueella tien aluevaraus on osittain myös voimassa olevissa asemakaavoissa (asemakaavat: 340300 Seutulan kaatopaikka, 002173 Kiila, 002089 Kiila ja 002062 Kiila). Yleiskaava on yleispiirteinen maankäytön suunnitelma eikä yleiskaavassa osoiteta erikseen teiden ja katujen tarkempia ratkaisuja tai järjestelyjä. Maantien 152 jatkeen tarkempia ratkaisuja on osoitettu aluevaraussuunnitelmassa. Vantaan kaupunginvaltuusto on yleiskaavan hyväksymispäätöksen yhteydessä 25.1.2021 § 14 todennut, että kaupungin näkemyksen mukaan maantien 152 ratkaisuja sekä sen vaikutuksia tulee tarkentaa vielä liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetun lain 18 §:n mukaisella yleissuunnitelmalla.

Tien lopullinen sijainti ja korkeusasema sekä poikkileikkaus osoitetaan aikanaan maantien rakentamista koskevassa tiesuunnitelmassa. Tiesuunnitelma, joka tarkentaa aluevaraussuunnitelman sekä mahdollisen yleissuunnitelman ratkaisuja, on laadittava ja hyväksyttävä ennen maantien rakentamisesta (laki liikennejärjestelmästä ja maanteistä (503/2005), 21 §).

Tärkeimmät viheryhteyksien kehittämiskohdat on merkitty yleiskaavaan. Tarkoituksena on tukea vihersiltojen tai vehreiden alikulkujen rakentamista väylien ja teiden perusparannusten ja rakentamisen yhteydessä. Merkintään liittyy määräys: "Ensisijaisesti kehitettävä viheryhteys. Merkinnän kohdalla tulee arvioida mahdollisuudet rakentaa vihersilta tai alikulku ihmisten ja eläinten liikkumista tukevaksi. Yhteyden sijainti tarkentuu jatkosuunnittelussa." Maantien 152 varrella Vantaalla näitä merkintöjä on kolme: Josvaholmin laakson kohdalla, Vantaanjoen kohdalla sekä Vantaan ja Tuusulan rajoilla oleva kohta. Lajiston liikkumista tien poikki voidaan ratkoa edelleen tarkemman asteisessa suunnittelussa.

Maantie 152 ylittää Vähäjoen/Tuusulanjoen sillalla Tuusulan puolella. Vedessä eläviin lajeihin, kuten vuollejokisimpukkaan, taimeneen tai saukkoon tiellä ei ole käytännössä vaikutusta. Aluevaraussuunnitelmaan mukaan silta ylittää Vähäjoen/Tuusulanjoen uoman kohdalta noin 10 metrin korkeudella (Maantie 152 aluevaraussuunnitelma, tekstiosuus: s. 60; Maantie 152 aluevaraussuunnitelma, piirustukset: piir. n:o Y1-4 ja Y3-4), joten maassa liikkuvat eläimet pääsevät liikkumaan sillan ali jokivartta pitkin. Liito-oravan yhteydet tien yli pystytään ratkaisemaan ja varmistamaan tarkemmassa suunnittelussa.

4 Yleiskaava 2020 on maakuntakaavan ja valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden mukainen

Muutoksenhakija esittää, että yleiskaavassa esitetyt aluevaraukset ovat voimassa olevan maakuntakaavan vastaisia heikentäessään selvästi maakunnallisesti merkittäviä viheryhteyksiä. Kaupunginhallitus toteaa, että maakunnalliset viheryhteydet on otettu huomioon ja esitetty yleiskaavassa 2020. Ekologista verkostoa on tarkennettu Vantaan ekologiset yhteydet (Ojala 2018) -selvityksen mukaan.

Pääosin Kiilassa kulkee metsäisen ekologisen yhteyden päälinja (Ojala 2018 s.29), joka on merkitty yleiskaavaan ekologisen runkoyhteyden viivamerkinnällä, ja jonka kohdalla maankäyttövaraus on joko maa- ja metsätalousvaltainen alue (M) tai suojaviheralue (EV). Maa- ja metsätalousvaltaisella alueella määrätään, että ulkoilureittien ja ekologisen verkoston jatkuvuus tulee turvata. Yhteyden kapein kohta on nykyisten rakennusten välissä kohdassa Kesä metsässä noin 140 metriä, mutta vielä rakentamattomilla alueilla yhteydelle on varattu runsaasti tilaa. ET-varauksen vieressä metsäisen alueen leveys on kapeimmillaan noin 400 metriä. Kaupunginhallitus toteaa, että yleiskaavaa laadittaessa on otettu huomioon voimassa oleva maakuntakaava.

Muutoksenhakijan mukaan kaavaratkaisut on syytä arvioida osaltaan myös valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden vastaiseksi. Muutoksenhakija toteaa myös seuraavaa: "Toteutuessaan yleiskaava vaarantaa Seutulan ja Kiilan jo ennestään erittäin haastavaa liikenneturvallisuustilannetta lisäämällä raskaan liikenteen määrää. Raskas liikenne on jo nyt kestäättömällä tasolla Kiilassa Katriinantiellä, jossa päivittäinen liikennemäärä on jo n. 5000 raskaan ajoneuvon tasolla. Tienvarressa on asutusta ja alueen ainoa kevyen liikenteen väylä."

Yhdyskuntarakenteen kasvu on yleiskaavassa ohjattu pääosin olemassa olevaan rakenteeseen ja hyvien joukkoliikennedyteyhteyksien varaan. Kaikkia toimintoja ei kuitenkaan ole mahdollista osoittaa nykyiseen yhdyskuntarakenteeseen tukeutuvaksi ja toisaalta osa toiminnoista on parempi sijoittaa esimerkiksi hyvien logistiikkayhteyksien varaan. Yhdyskuntarakenne on jo nykyisin osittain hajautunutta ja rakenteeseen vaikuttaa voimakkaasti Uudenmaan jatkuva väestönkasvu sekä sen aiheuttama voimakas rakentamisen tarve.

Uusi väylä (maantie 152) on maakuntakaavan mukainen ja parantaa maakunnallisesti tärkeitä logistiikkayhteyksiä. Tie keventää voimakkaimmin kuormittuneiden Kehä III:n, Hämeenlinnanväylän ja Tuusulanväylän kuormitusta, mikä parantaa näiden osuuksien liikenteen sujuvuutta ja vähentää häiriöherkkyyttä. Liikenneturvallisuus on ollut yksi keskeisistä suunnitteluperiaatteista maantien 152 jatkeen suunnittelussa, ja uusi tie tarjoaa vaihtoehtoisen, sujuvan ja yhteyksiä lyhentävän väylän nykyisille sekä kehittyville logistiikkakeskuksille.

Vantaan kaupunki on vuonna 2016 käynyt laskemassa Katriinantien liikennemääriä Hankalliontien länsipuolella. Silloin keskimääräiseksi arkivuorokausiliikenteeksi (KAVL) on saatu 2320 ajoneuvoa ja raskaan liikenteen osuus on ollut 13 % (Autoliikenne Vantaalla 2015/2016). Katriinantien liikennemäärä näkyy myös Väyläviraston vuosittain teettämällä koko maan kattavalla liikennemääräkartalla (Väylävirasto, liikennemääräkartat). Siinä liikennemäärää on kuvattu vuoden keskimääräisellä vuorokausiliikenteellä (KVL) ja yksikkönä on ajoneuvoa/vuorokausi. Väyläviraston kartan mukaan Katriinantien liikennemäärä Myllykyläntien pohjoispuolella on vuonna 2020 ollut 1607 ajoneuvoa/vrk ja Myllykyläntien eteläpuolella puolestaan 4929. Maantien 152 jatkeen varressa oleva maankäyttö on joka tapauksessa lisääntymässä, mikä lisää myös alueen liikennemääriä. Maantien tarpeellisuutta osana yleiskaavan liikenneverkkoa tutkittiin liikenne-ennusteilla jo yleiskaavaluonnosta laadittaessa. Hanke poistettiin liikenne-ennusteen perusverkolta ja raporttiin kuvattiin toimenpiteen vaikutukset suhteessa perusverkkoon. Ennusteiden mukaan maantien 152 jatkeen poistaminen lisäisi liikennettä muun muassa Katriinantiellä ja Riipiläntiellä (Vantaan yleiskaavan hankkeiden liikenne-ennusteet, autoliikenteen hankekortit, s. 22–23). Vaikka raskaan liikenteen määrä Katriinantiellä ei siis ole muutoksenhakijan toteamalla tasolla, ennusteiden mukaan tilanne olisi ennustevuosina pahempi ilman maantien 152 jatketta kuin sen kanssa.

Maantien 152 suunnittelussa on varauduttu jatkeen suuntaiseen linja-autoliikenteeseen, ja tien rinnalle tulee myös pyöräilyn ja jalankulun reitti (Maantie 152 aluevaraussuunnitelma, tekstiosuus, s. 58). Tämä laajentaa alueen jalankulun ja pyöräliikenteen verkostoa ja saattaa tarjota uuden reitin esimerkiksi työmatkapyöräilyyn. Uusi jalankulku- ja pyöräilyväylä ei kuitenkaan näy yleiskaavassa, koska siinä on esitetty jalankulku- ja pyöräilyverkon osalta vain pyöräliikenteen baanat.

Muutoksenhakija esittää, että yleiskaava 2020 on valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden vastainen ekologisesti tai virkistyskäytön kannalta merkittävien ja yhtenäisten luonnonalueiden pirstomisen suhteen. Kaupunginhallitus toteaa, että yleiskaavassa luonnon monimuotoisuutta ja toimivia ekosysteemejä turvataan vahvistamalla ekologista verkostoa. Yleiskaavassa on osoitettu uusia luonnonsuojelualueita ja luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeitä alueita (luo) sekä suojelualueita toisiinsa kytkviä ekologisia runkoyhteyksiä. Luonnonsuojelualueet yhdessä muiden luontoarvoiltaan merkittävien alueiden kanssa muodostavat Vantaan ekologisen verkoston perustan, jonka tavoitteena on turvata eliölajiston sekä luontotyyppien säilyminen ja monimuotoisuus pitkällä aikavälillä. Luonnonsuojelualueiden (SL) pinta-ala on yhteensä noin 2240 hehtaaria (n. 9,3 % kaupungin pinta-alasta). Luo-alueiden pinta-ala yleiskaava-alueella on yhteensä noin 780 ha. Luontoarvoiltaan merkittävien alueiden arvioinnissa lähtökohtina ovat olleet luonnonsuojelulaki ja valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet. Luontoarvojen arvotuksessa on hyödynnetty myös maakunnallisesti arvokkaiden alueiden kriteeristöä sekä METSO-kriteeristöä. Yleiskaavan 2007 luo-alueverkosto (luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue) on ollut tärkeä lähtökohta. Liito-oravan elinpiiriverkoston kartoitus ja muut luontoinventoinnit ovat tuoneet lisätietoa arvokohteista. Monimuotoisen metsäluonnon indikaattorina on käytetty EU:n direktiivilajien sekä uhanalaisten tai muutoin monimuotoista luontoa kuvaavien lajien esiintymistä alueilla.

Muutoksenhakija esittää, että yleiskaava huonontaa olennaisesti alueen virkistyskäyttöä ja viheralueverkostoa. Kaupunginhallitus toteaa, että yleiskaava 2020 turvaa seudullisen ja paikallisen viher- ja virkistysalueverkoston säilymisen ja kehittämismahdollisuudet. Yleiskaavassa esitetty viheralueverkosto perustuu pitkälti Vantaan viherrakenneselvitykseen (Mäkynen 2017). Laajat, seudullisesti merkittävät viheraluekokonaisuudet, viljelymaisemakokonaisuudet ja Vantaan kaupunkirakenteessa tärkeät viheralueet muodostavat viheralueverkoston rungon, jonka kapeammat viheralueet ja virkistysalueyhteydet yhdistävät verkostoksi (Mäkynen 2017 kartta s. 63).

Muutoksenhakija esittää, että kaava lisäisi maisemaa radikaalisti muuttavaa toimintaa merkittävän kulttuuriympäristön päälle. Kaupunginhallitus toteaa, että arvokkaaseen kulttuuriympäristöön, valtakunnallisesti arvokkaalle maisema-alueelle, on Seutulassa ja Kiilassa kuitenkin osoitettu uusia rakentamisen mahdollisuuksia ainoastaan pientaloalueina ja palvelujen alueina. Mitään maisemaa radikaalisti muuttavaa toimintaa ei arvokkaaseen kulttuuriympäristöön ole esitetty. Ratkaisu on tehty voimassa olevien yleiskaavojen pohjalta ainoastaan rajauksia hieman paremmin kulttuuriympäristöön sopeutuviksi muuttaen.

Vantaan yleiskaava 2020 suojelee kulttuuriympäristöä sekä arvokkaita kokonaisuuksia säästävillä aluevarauksilla että suojelua koskevilla tarkoilla ja vaativilla määräyksillä. Yleiskaavalla suojellaan arvokkaita kulttuuriympäristökokonaisuuksia, jotka on tunnistettu valtakunnallisissa, maakunnallisissa tai

Vantaan kaupungin laatimissa selvityksissä ja inventoinneissa. Maantie 152:n aluevaraus on siirretty pois valtakunnallisessa inventoinnissa 2010–2014 tunnistetulta Vantaanjokilaakson valtakunnallisesti arvokkaalta maisema-alueelta (Ympäristöministeriö 2016, kohde nro 10). Merkittävien rakennusperintökohteiden suojelutarpeen ja -edellytysten selvittämistä tarkemman asteisessa suunnittelussa vaaditaan. Yleiskaavan pääkartalla ja kulttuuriympäristöä koskevalla oikeusvaikutteisella liitekartalla annetut suojelumääräykset määrittävät reunaehdot maankäyttömerkinnän perusteella tehtävälle kehittämiselle.

Edellä mainitun perusteella kaupunginhallitus toteaa, että yleiskaavan ratkaisut ovat valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden kohdan 4.3 yleistavoitteiden ja kohdan 4.4 (Kulttuuri- ja luonnonperintö, virkistyskäyttö ja luonnonvarat) mukaisia.

Yleiskaavan perustuslain 20 §:n vastaisuuteen liittyvän väitteen osalta kaupunginhallitus toteaa, että kaava on laadittu maankäyttö- ja rakennuslain ja muiden lakien asettamien vaatimusten mukaisesti, eikä kaavaratkaisu siten ole myöskään perustuslain vastainen.

Yhteenveto

Yhteenvetonaan kaupunginhallitus esittää, että valitus on hylättävä perusteettomana. Yleiskaava täyttää sille laissa asetetut sisältövaatimukset ja perustuu riittäviin selvityksiin ja vaikutusten arviointeihin. Yleiskaava on kaikilta osin valmisteltu ja laadittu maankäyttö- ja rakennuslain sekä muiden säädösten mukaisesti ja täyttää sille asetetut vaatimukset, eikä päätös siten ole lain tai valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden vastainen.

Lähteet

Asemakaavakartat: 340300 Seutulan kaatopaikka, 002173 Kiila, 002089 Kiila ja 002062 Kiila

Ellermaa, M. (2011). Maakunnallisesti tärkeät lintualueet ja niiden tunnistaminen Uudellamaalla. Tringa 4/2010–1/2011. 140–174. <https://www.tringa.fi/wp-content/uploads/2010/05/maali.pdf>

Honkanen, J. (2015). Muistiot Riipilän soista. Vantaan kaupunki. Ympäristökeskus. Julkaisematon.

Janatuinen, A. (2011). Vantaan virtavesiselvitys 2010–2011. Vantaan kaupunki. Maankäyttö, rakentaminen ja ympäristö. Ympäristökeskus. 164 s. https://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/119029_vantaanvirtavesiselvitys_2010-2011.pdf

Kasvillisuudeltaan arvokkaita alueita. Ote Vantaan luontokartasta. www.kartta.vantaa.fi

Kiiski, Juha & Erävuori, Lauri (2020). Vantaan yleiskaava. Arvio yleiskaavaehdotuksen vaikutuksista Natura2000-alueisiin. 9.11.2020. SITOWISE. 43 s. https://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/153869_Natura_arviointi_YK2020_yleiskaavaehdotus.pdf

Manninen, O. & Nieminen, M. 2020. Lahokaviosammal Vantaalla: esiintymiselvitys ja suojelusuunnitelma. – Faunatican raportteja 1/2020. 59 s. Vantaan kaupunki, 2017. Valtuustokauden strategia 2018–2021, KV 11.12.2017. Saatavilla: https://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/136267_Valtuustokauden_strategia_2018-2021.pdf.

Mäkynen Anne (2017). Vantaan viherrakenneselvitys. Vantaan kaupunki (8/2017). Vantaan kaupunki, yleiskaavoituksen julkaisuja YK0038. 79 s. https://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/155309_YK0048_Yleiskaava_2020_selostus_25102021.pdf

Ojala, Anna. Vantaan ekologiset yhteydet. Vantaa 2018. https://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/147989_ekologiset_yhteydet_web.pdf

Pimenoff, S. (2016). Vantaa purojen kaupunki 2015 teemavuosi – Saukkoselvitys 2016. Vantaan kaupunki. Julkaisematon. 26 s.

Saarikivi, J. (2018). Vantaan viitasammakkokartoitus. Vantaan kaupunki. Ympäristökeskus. Julkaisuja 2019:3. 61 s. https://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/145008_web_viitasammakkokartoitus_vaaka.pdf

Solonen, T. (2015). Päiväpetolintujen ja pöllöjen esiintyminen Vantaalla vuosina 2001–2014. Vantaan kaupunki. Ympäristökeskus. Julkaisematon. 20 s.

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (2020). Maantie 152 Hämeenlinnanväylä - Tuusulanväylä. Aluevarausuunnitelma. Sitowise Oy. 2020. Tekstiosuus. 112 s. Saatavilla: https://vayla.fi/documents/25230764/35412113/Mt_152_aluevarausuunnitelma_2020_Teksti_a.pdf/c6d5b0f4-2bbf-3ac9-133e-fa5f39465664/Mt_152_aluevarausuunnitelma_2020_Teksti_a.pdf?t=1612961524513

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (2020). Maantie 152 Hämeenlinnanväylä - Tuusulanväylä. Aluevarausuunnitelma. Sitowise Oy. 2020. Liitteet. 49 s. Saatavilla: https://vayla.fi/documents/25230764/35412113/Mt152_AV_S_Liitteet_a_korjattu_040221.pdf/7c1089c7-71ed-e19c-a5c9-32a839e26f93/Mt152_AV_S_Liitteet_a_korjattu_040221.pdf?t=1612961796636

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (2020). Maantie 152 Hämeenlinnanväylä - Tuusulanväylä. Aluevarausuunnitelma. Sitowise Oy. 2020. Piirustukset. 37 s. Saatavilla: https://vayla.fi/documents/25230764/35412113/Mt152_AV_S_Piirustukset_a.pdf/92c63d94-b3aa-4835-d09c-b77d5ff8517b/Mt152_AV_S_Piirustukset_a.pdf?t=1611308084428

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (2020). Maantie 152 välillä Hämeenlinnanväylä– Tuusulanväylä. Aluevarausuunnitelma. Ympäristövaikutusten arviointiselostus. Sitowise oy. 2020. 170 s. Saatavilla: <https://www.ymparisto.fi/MT152parantaminenYVA>

Uudenmaan liitto. Uudenmaan neljäs vaihemaakuntakaava. Saatavilla: https://www.uudenmaanliitto.fi/aluesuunnittelu/voimassa_olevat_maakuntakaavat/uudenmaan_4_vaihekaava

Vantaan kaupunki (2020). Vantaan yleiskaava 2020 (YK0048) Melu- ja ilmanlaatuvaikutustenarviointi 16.11.2020. https://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/153818_Vantaan_yleiskaava_2020_YK0048_Melu-ja_ilmanlaatuvaikutusten_arviointi_16.11.2020.pdf

Vantaan kaupunki (2018). Luoteis-Vantaan liito-oravaselvitys 2018. Vantaan kaupunki. Ramboll 2018. Julkaisematon. 30 s. + 5 erillistä liitettä.

Vantaan kaupunki (10/2020). Yleiskaavaehdotuksen luontovaikutusten arviointi. Vantaan kaupunki, Ramboll 19.10.2020. 79 s. Vantaan kaupunki (10/2020). https://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/153844_Vantaan_yleiskaava_2020_YK0048_Luontovaikutusten_arviointi_19.10.2020.pdf

Yleiskaavaehdotuksen luontovaikutusten arviointi: liitteet 1-9. Vantaan kaupunki, Ramboll 19.10.2020. 79 s. <https://www.vantaa.fi/yleiskaava2020/uutiset/101/0/153800>

Vantaan kaupunki, ympäristökeskus (2019). Selvityskooste yleiskaava 2020 luonnoksen valmisteluun. Uudet SL ja luo-alue-ehdotukset. https://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/

[vantaa/embeds/vantaawwwstructure/144337_kaupsu_yk2020_luonnos_uudet_SL-ja_LUO-alue-ehdotukset.pdf](https://www.vantaa.fi/embeds/vantaawwwstructure/144337_kaupsu_yk2020_luonnos_uudet_SL-ja_LUO-alue-ehdotukset.pdf)

Vantaan kaupunki (2016). Autoliikenne Vantaalla 2015/2016. Saatavilla:

https://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/133846_Autoliikenne_Vantaalla_2015_2016.pdf

Vantaan kaupunki (10/2018). Vantaan yleiskaavan hankkeiden liikenne-ennusteet. WSP Finland Oy. 2.10.2018. 28 s.

Vantaan kaupunki (10/2018). Vantaan yleiskaavan hankkeiden liikenne-ennusteet. Liite 3: Autoliikenteen hankekortit. WSP Finland Oy. 16.10.2018. 58 s.

Vantaan kaupunki (6/2019). Vantaan yleiskaavan liikenteelliset vaikutukset. WSP Finland Oy. 25.6.2019. 41 s. Vantaan kaupunki (6/2019).

Vantaan kaupunki (6/2019). Vantaan yleiskaavan liikenteelliset vaikutukset: liitteet 1-6. WSP Finland Oy. 25.6.2019. 40 s.

Vantaan kaupunki (9/2020). Vantaan yleiskaavan liikenteelliset vaikutukset. Vaikutusten arvioinnin päivitysliite. Vantaan kaupunki 28.9.2020. 13 s.

Väylävirasto. Liikennemääräkartat (Väylävirasto > Tietoa väylistä > Tietopalvelut ja -aineistot > Kartat > Tieverkon kartat > Liikennemääräkartat). Saatavilla:
<https://vayla.fi/vaylista/aineistot/kartat/liikennemaarakartat> [viitattu 27.4.2021]

Ympäristöministeriö (2016). Maisemakuulemisen aineistot. Ehdotukset valtakunnallisesti arvokkaiksi maisema-alueiksi maakunnittain. Uusimaa, osa 2.

<https://ym.fi/documents/1410903/39500356/01+Uusimaa2.pdf/96d7b592-7453-84b2-543e-afdf6dafce83/01+Uusimaa2.pdf?t=1601627728070>

Ympäristövastuuraaportti 2018–2019, Vantaa. Saatavilla:

https://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/145069_Ymparistoraportti_2018-2019_web.pdf